

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Participatie
Tav NRD Luchtvaartnota
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Uw kenmerk		Uw brief van	
Ons kenmerk			
Datum	8 april 2019	Behandeld door	Albert Nootboom
Verzenddatum	16 april 2019	Bijlage(n)	
Onderwerp	Zienswijze op Luchtvaartnota		

Geachte heer/mevrouw ,

Op dinsdag 19 maart is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Luchtvaartnota gepubliceerd. Partijen hebben tot en met 16 april de mogelijkheid om daarop een zienswijze in te dienen. Het college van burgemeester en wethouders van Meierijstad wil graag van die mogelijkheid gebruik maken.

De Nota Reikwijdte en Detailniveau betreft met name 3 belangrijke onderwerpen:

1. Denkrichtingen Luchtvaartnota: Veiligheid als basis en daar bovenop leefomgeving, klimaat en economie;
2. Toetskader: criteria voor nog op te stellen PlanMER
3. Participatie en procedure: inspraak en de stappen tot het besluit over de Luchtvaartnota.

Voor de totstandkoming van de PlanMER dient alle informatie beschikbaar te zijn die van invloed is op integraal (Profit-People-Planet) te maken beleidskeuzes. Dat vergt een bredere en verdergaande uitwerking dan op basis van huidige wettelijke regels standaard aan de orde moet komen.

Voor de gemeente Meierijstad is het van belang dat de te onderzoeken aspecten zich richten op integrale benadering van economische meerwaarde, inpassing luchtruim (militair/civiel) en duurzaamheid (o.a. gezondheidsaspecten) en die aspecten zich in balans met elkaar kunnen ontwikkelen.

Wij verzoeken de volgende onderzoeken en aandachtspunten toe te voegen en mee te nemen in de verdere uitwerking.

Ad 1. Denkrichtingen.

Bereikbaarheid. Luchtvaart is geen doel op zich. Het is één van de alternatieven naast bijvoorbeeld hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) en autobereikbaarheid.

Onze verzoeken:

- a. 1. Breng in beeld wat de impact is op alle relevante emissies als de vluchten tot 750 kilometer worden vervangen door HOV/Spoor en hoeveel ruimte daardoor kan ontstaan binnen bestaande ruimten in luchtvaartbesluiten voor de luchthavens, voor nieuw te leggen luchtvaartverbindingen.
2. Breng in beeld wat het effect is van uitfaseren van categorie C en B toestellen, hoe snel die effecten te realiseren zijn en via welk instrumentarium daar effectief op gestuurd kan gaan worden.

Als het gaat om in te schatten emissies dienen luchtvaart en landzijdige bereikbaarheid onlosmakelijk aan elkaar gekoppeld te worden uitgewerkt. Milieu-emissies van luchtvaart en daaraan verbonden landzijdige bereikbaarheid zijn van invloed op de bestaande cumulatieve achtergrondniveaus rondom de luchthavens.

- b. 1. Breng in beeld (regiokaarten; welke concentraties tot op welke afstanden.) wat de impact is van scenario's luchtvaart (groei; lucht- en landzijdig) op de bestaande regionale achtergrondconcentraties van geluid, luchtkwaliteit (tav. SO₂, NO₂, PM10, PM2,5, ultrafijnstof PM_{≤1} en roet).
2. Idem bij maximale inzet van bio-kerosine; en op welke termijn dat kan worden bereikt.
3. Idem bij ontzwavelde kerosine.
- c. Gezondheidsimpact. Breng de cumulatieve Milieu-Gezondheids impact in beeld met het MGR-instrument (zie RIVM <https://www.gezondeleefomgeving.nl/instrumenten/MGR>) van scenario's luchtvaart(groei) lucht- en landzijdig.
- d. Natuur. Breng de impact van NO₂ belasting in beeld op de Natura 2000 gebieden in de omgeving van luchthavens van scenario's luchtvaart (groei; lucht- en landzijdig). En houdt daarbij rekening met te verwachten wijzigingen vermeld onder f.

Aantallen ernstig gehinderden en slaapverstoorden. Dit inzicht is van groot belang voor de te maken afwegingen, omdat gezondheid van inwoners van groot belang is en mede in relatie tot de lopende Proefcasus serieus dient te worden genomen. De wettelijk voorgeschreven rekeninstrumenten geven ten opzichte van de werkelijk gepeilde beleving (GGD gezondheidsbelevingsonderzoeken) een sterke onderschatting.

- a. Breng de aantallen ernstig gehinderden en slaapverstoorden in beeld met de wettelijk voorgeschreven instrumenten, specifiek bepaalde Lden's op basis van lokaal bepaalde dosis-effect relaties (zoals door RIVM bepaald in het GGD onderzoek EA 2014) en met de Europese Lden ECAC DOC20. En zet de berekende aantallen af tegen de aantallen bepaald via de GGD aantallen en trendbeelden uit Gezondheidsbelevingsonderzoeken.

Ad 2. Toetskader

Stikstofbelasting: Er worden miljoenen geïnvesteerd om de Natura 2000 gebieden veerkrachtig te maken voor stikstofbelasting. De Wet PAS ligt naar aanleiding van de uitspraak van het Europese Hof (najaar 2018) ter beoordeling bij de Raad van State. Dit omdat de inschattingen bepaald met het rekeninstrument (ARIUS) in de praktijk hoger blijken te zijn dan rekenkundig bepaald.

Waardoor de Natura 2000 gebieden onvoldoende beschermd blijken te zijn. Er wordt medio 2019 een advies verwacht. De regering zal moeten bepalen hoe daarmee om te gaan.

- b. 1. Breng in beeld hoe/met welke concrete maatregelen het rijk ervoor gaat zorgen dat de stikstofbelasting rondom luchthavens en op Natura 2000 gebieden komende jaren gaat afnemen.
2. Breng in beeld wat bij een aangepaste Wet Pas/rekeninstrument ARIUS, de gevolgen zijn van toestaan van verhoogde stikstofbelasting (als gevolg van meer vliegverkeer) voor Natura 2000 gebieden. En wat dit betekent voor het inperken van ruimte voor stikstofemissies als gevolg van andere regionale ontwikkelingen (stedelijke verdichting/regionale woondeals; nieuwe industriegebieden/campusen, aan te leggen wegen etc.).

Economie

In de businesscase dienen maatschappelijke kosten en baten over de volle breedte integraal in kaart te worden gebracht in een MKBA. Inclusief noodzakelijke landzijdige infrastructuur, schade/kosten voor compensatie, natuur, in te stellen (leefbaarheids-/schadeloosstellings-/...)fondsen etc.

- c. Bepaal de omvang van de kosten en fondsen/investeringen die nodig zijn ten aanzien van:
  - Natuur c.q. financiële compensatie van schade/toenemende belasting
  - Economische schade van beoogde andere ruimtelijk-economische projecten in de regio die door luchtvaartgroei in het gedrang komen/geen doorgang kunnen vinden
  - Beperken omgevingseffecten van parkeren in omliggende wijken
  - Gezondheidsimpact
  - Leefbaarheidsfonds
  - Gebiedsontwikkelfonds
  - Landzijdige bereikbaarheid. Bij toestaan van toename van luchtvaart dienen de maatschappelijke kosten te worden betrokken van de het op peil brengen/houden van de infrastructuur voor de landzijdige bereikbaarheid van de luchthavens.
  - Waardevermindering van woningen (WOZ) en compensatie daarvan aan betreffende gemeenten.

Ad 3. Participatie en procedure

- d. Betrek de adviezen vanuit de Proefcasus Eindhoven Airport ten aanzien van doorontwikkeling, communicatie, betere maatschappelijke inbedding van de luchthaven in de regio en samenwerking met meer vertrouwen.

Aanbevelingen MKBA lange termijn (Decisio onderzoek september 2008 perspectief Luchtvaart)

Maak in het proces van opstelling van de PlanMER, op basis van ingekomen zienswijzen, maar ook als er gedurende het uitvoeren van de verschillende onderzoeken daar aanleiding voor bestaat, optimalisatieslagen. Ook als dit betekent dat er aanvullende onderzoeken moeten worden uitgevoerd. Dit vraagt flexibiliteit en tussentijds mogelijk een bijstelling van de onderzoeksopzet (en uitvoering) van de PlanMER.

Tot slot

Heeft u vragen over deze brief? Stel ze gerust aan Albert Nootboom op telefoonnummer +31 (413) 381 896.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij